

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 743/2025-49

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a zo sudcov Jany Baricovej a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], narodeného [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], toho času v Ústave na výkon väzby Banská Bystrica, zastúpeného URBAN & PARTNERS s.r.o., advokátska kancelária, Červeňova 15, Bratislava, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Tost-š/12/2025 z 11. novembra 2025 takto

rozhodol:

1. Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Tost-š/12/2025 z 11. novembra 2025 vo vzťahu k obvinenému sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] **bolo porušené** jeho základné právo na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky, základné právo podľa čl. 8 ods. 1, 2 a 5 Listiny základných práv a slobôd, ako aj právo podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj právo podľa čl. 9 ods. 1, 3 a 4 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach.
2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Tost-š/12/2025 z 11. novembra 2025 v časti vzťahujúcej sa na sťažovateľa [REDAKOVANÉ] **zrušuje a vec vracia** Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.
3. Najvyšší súd Slovenskej republiky **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania v sume **1 456,37 eur** a zaplatiť ich právnenému zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkové okolnosti veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 26. novembra 2025 domáhal vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základných práv podľa čl. 8 ods. 1, 2 a 5 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a podľa čl. 9 ods. 1, 3 a 4 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1Tost-š/12/2025 z 11. novembra 2025 v spojení s uznesením Špecializovaného trestného súdu sp. zn. 13Tp/36/2025 z 24. októbra 2025. Sťažovateľ navrhoval, aby ústavný súd zrušil napadnuté uznesenie najvyššieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie a zároveň aby ústavný súd prikázal najvyššiemu súdu prepustiť sťažovateľa na slobodu. Sťažovateľ si tiež uplatnil finančné zadostučinenie vo výške 10 000 eur osobitne proti špecializovanému súdu a osobitne proti najvyššiemu súdu ako náhradu trov právneho zastúpenia spoločne a nerozdielne proti obom už uvedeným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a k nej pripojených príloh vyplynul nasledujúci stav veci: Uznesením Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Prezídia Policajného zboru, národnej protidrogovej jednotky, protidrogového oddelenia Západ ČVS: PPZ-24/PDJ-ZA-2024 zo 17. októbra 2025 vyšetrovateľ sťažovateľovi vzniesol v bodoch I a VI obvinenie pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona. Sťažovateľ bol obmedzený na osobnej slobode 21. októbra 2025 v čase o 4.45 h. Návrh na vzatie sťažovateľa do väzby podal prokurátor Krajskej prokuratúry v Nitre 22. októbra 2025 a 24. októbra 2025 o ňom rozhodol špecializovaný súd napadnutým uznesením tak, že ho (popri ostatných spoluobvinených, pozn.) zobral do väzby z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku. Proti napadnutému uzneseniu špecializovaného súdu podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením tak, že sťažnosti sťažovateľa a ostatných obvinených zamietol, pričom neprijal záruku družky, otca, matky a sestier sťažovateľa, ako ani záruku otca a matky družky sťažovateľa ani písomný sľub sťažovateľa a ani peňažnú záruku vo výške 35 000 eur poskytnutú otcom sťažovateľa.

3. Sťažovateľ v prvom rade namietal, že nebolo vôbec zrejmé, na základe akých skutočností a dôkazov súdy uňho vôbec videli dôvodnosť trestného stíhania, pretože prvostupňový súd len vymenoval vykonané dôkazy (výpoveď utajeného svedka č. 1, dôkazné prostriedky zadokumentované počas vyšetrovania realizovaného spoločným vyšetrovacím tímom LINEA na území Maďarska a Slovenska, výsledky právnej pomoci z Dominikánskej republiky a taktiež výsluchy obvinených [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], ako aj ďalšie listinné dôkazy nachádzajúce sa v spise) uvedené v uznesení o vznesení obvinenia, avšak neuviedol, aké skutočnosti v neprospech sťažovateľa z nich mali vyplývať, a sťažnostný súd ho v tomto smere nijakým spôsobom nedoplnil. Podľa sťažovateľa obligatórne znaky zločineckej skupiny neboli doterajším dokazovaním vôbec preukázané ani v rovine pravdepodobnosti a z výsluchov všetkých obvinených preto možno zhrnúť, že všetci obvinení popreli spáchanie akejkoľvek trestnej činnosti

a rovnako tak nikto z obvinených neuvádza, že by bol na nejakej zločineckej skupine účastný práve sťažovateľ. Výpoveď utajeného svedka č. 1 v zmysle uznesenia o vznesení obvinenia neobsahuje zmienku o sťažovateľovi, a preto ňou podľa sťažovateľa nebolo možné odôvodniť vznesenie obvinenia proti nemu. Sudca pre prípravné konanie mal posúdiť výpoveď utajovaného svedka č. 1 všeobecne a naraz vo vzťahu k všetkým obvineným, avšak neskúmal, čo utajovaný svedok č. 1 vypovedá jednotlivito a osobitne vo vzťahu ku každému obvinenému individuálne. Keby tak sudca pre prípravné konanie urobil, zistil by, že tento utajovaný svedok vo vzťahu k sťažovateľovi nevypovedá nič, a preto tým nemôže odôvodňovať jeho trestné stíhanie, čím sa sťažnostný súd vôbec nezaoberal napriek tomu, že to sťažovateľ vo svojej sťažnosti výslovne namietal.

4. Sťažovateľ spochybňoval aj útekový dôvod väzby, pretože samotná hrozba vysokým trestom nie je spôsobilým útekovým dôvodom väzby bez prístúpenia obavy z úteku alebo zo skrývania sa. Okrem toho sťažovateľ spochybňoval tvrdenia súdov o väzbách na osoby žijúce v zahraničí, najmä v Maďarsku. Podľa sťažovateľa ide o všeobecné, hypotetické a nekonkretizované závery, z ktorých ani len nemožno vyvodiť, o aké osoby v zahraničí má ísť a aký má mať s nimi sťažovateľ vzťah a väzby, a preto útekový dôvod väzby nie je podložený konkrétnymi skutočnosťami. Sťažovateľ má pritom trvalý pobyt na Slovensku, priateľku aj dcéru (vrátane vyživovacej povinnosti voči synovi z prvého partnerstva), a teda rodinné zázemie, má na Slovensku, pričom v zahraničí nevlastní nič a nie sú mu známe ani nijaké väzby na Maďarsko.

5. Prvostupňový súd aj sťažnostný súd vo vzťahu k preventívnemu dôvodu väzby konštatovali, že zo spôsobu, z rozsahu a doby, po ktorú obvinení mali páchať trestnú činnosť, pre daný moment vyplýva, že u nich nejde o ojedinelé vybočenie z bežného spôsobu života, práve naopak. Podľa sťažovateľa tu rovnako ide o všeobecné a dokazovaním nepodložené tvrdenie, pretože porušovatelia vôbec vo vzťahu k jednotlivým obvineným a už vôbec nie k samotnému sťažovateľovi neuvádzajú a ani nezisťujú, ako konkrétne si sťažovateľ obstaráva finančné prostriedky na živobytie. Pokiaľ porušovatelia nepovažujú za preukázané, čím sa sťažovateľ reálne živí, resp. tieto skutočnosti porušovatelia nerozvádzajú a ani neuvádzajú, potom nemôžu bez akýchkoľvek podkladov a dôkazov odôvodňujúcich trestné stíhanie sťažovateľa tvrdiť, že sa sťažovateľ živí výlučne na základe trestnej činnosti. Prvostupňový súd zvýrazňoval preventívny dôvod väzby u sťažovateľa aj skutočnosťou, že sa už nachádzal vo výkone trestu, sťažnostný súd zase argumentuje, že sťažovateľ sa mal tejto trestnej činnosti dopustiť v čase podmieneného prepustenia. Aj sám sťažovateľ vo svojom výsluchu uviedol, že bol vo výkone trestu za krádeže motorových vozidiel. Tu je však potrebné zdôrazniť, že krádež motorových vozidiel je úplne odlišná trestná činnosť ako tá, pre ktorú je sťažovateľ stíhaný v tejto trestnej veci, a preto jeho predchádzajúce odsúdenie nemôže samo osebe a bez prístúpenia ďalších skutočností zakladať preventívny dôvod väzby, pretože trestný čin krádeže nie je trestným činom rovnakej povahy ako účasť v zločineckej skupine.

6. Sťažovateľ vyčítal súdom aj porušenie svojho práva na obhajobu a nezákonnosť dôkazov. Obhajca sťažovateľa zistil, že v posudzovanej trestnej veci malo byť vydaných celkovo 25 príkazov súdu na ITP prostriedky, avšak v utajovanej prílohe spisu sa nenachádza jediný príkaz súdu, jediný podnet policajta, ako ani jediný návrh prokurátora. Konkrétne vo vzťahu k sťažovateľovi sa v utajovanej prílohe nachádza záznam zo sledovania a záznam z telekomunikačnej prevádzky, v zmysle ktorých mali byť vydané príkazy súdu 14. januára 2025 a 4. júla 2025, avšak k týmto záznamom v utajovanej prílohe absentuje samotný príkaz súdu zo 14. januára 2025 a 4. júla 2025

(vrátane predĺženia príkazu na sledovanie) a rovnako tak absentuje samotný návrh prokurátora na vydanie uvedených príkazov a tiež podnet policajta. S uvedenou argumentáciou sa však sťažnostný súd vôbec nevysporiadal a nedal na ňu sťažovateľovi nijakú odpoveď, pričom ide o zásadnú argumentáciu, pretože ako môžu byť dôkazy získané z ITP prostriedkov zákonné, pokiaľ k nim neexistujú príkazy súdu. Sťažovateľ ďalej namietal, že trestné stíhanie v tejto veci bolo začaté 17. októbra 2025, a preto pokiaľ vyšetrovateľ vznesenie obvinenia odôvodňuje dôkazmi z trestného stíhania začatého 3. apríla 2024 pod ČVS: PPZ-57/NKA-BA1-2024, ide v tejto veci pod ČVS: PPZ-24/PDJ-ZA-2024 o nezákonné a procesne nepoužiteľné dôkazy.

7. Vo vzťahu k nahradeniu väzby sťažovateľ argumentoval, že súdy opomenuli skutočnosť, že sťažovateľ má maloletú dcéru (22 mesiacov) a partnerku na materskej dovolenke, a teda sú odkázané na jeho príjem, a rovnako tak má sťažovateľ ešte maloletého syna () s predchádzajúcou partnerkou, voči ktorému má vyživovaciu povinnosť. Rovnako sa nevysporiadali ani s ponúknutou peňažnou zárukou, ktorá nebola v malej výške (35 000 eur).

8. Vzhľadom na intenzívny zásah do svojich práv si sťažovateľ uplatnil finančné zadostučinenie vo výške 10 000 eur od špecializovaného súdu a v rovnakej výške aj od najvyššieho súdu.

II.

Vyjadrenie najvyššieho súdu a replika sťažovateľa

9. Ústavný súd predmetnú ústavnú sťažnosť predbežne prerokoval a uznesením č. k. I. ÚS 743/2025-30 zo 16. decembra 2025 ju podľa § 56 ods. 1 a 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prijal na ďalšie konanie, pričom v časti smerujúcej proti uzneseniu špecializovaného súdu sp. zn. 13Tp/36/2025 z 24. októbra 2025 a v časti namietajúcej porušenie čl. 5 ods. 4 dohovoru ju odmietol.

10. Výzvou z 22. decembra 2025 ústavný súd vyzval predsedu najvyššieho súdu, aby sa vyjadril k opodstatnenosti ústavnej sťažnosti. Predseda najvyššieho súdu v podaní doručenom ústavnému súdu 22. januára 2026 predložil vyjadrenie predsedu senátu 1T, ktorý uviedol, že najvyšší súd sa v napadnutom uznesení primerane vysporiadal s dôvodnosťou trestného stíhania proti sťažovateľovi. Dôvodnosť toho trestného stíhania mala vyplývať z návrhu prokurátora, ktorý zodpovedal príslušnému vyšetrovaciemu spisu. K výpovedi utajeného svedka č. 1 (ktorá mala „neusvedčovať“ sťažovateľa) predseda senátu uviedol, že tento svedok spomínal viacero bielych koní a v tomto kontexte bolo logické, že nepoznal všetkých. Okrem toho zdôraznil, že v danej veci rozhodovali súdy nielen o väzbe sťažovateľa, ale spolu o väzbe šiestich obvinených. Napokon uviedol, že sťažovateľa sa týkalo spolu 9 príkazov sudcov pre prípravné konanie (na ITP, pozn.), ktoré boli riadne odôvodnené, a ak sťažovateľ namietal, že nedostal odpovede na všetky otázky, k tomu dodal, že podania sťažovateľa boli najrozsiahlejšie (v porovnaní s ostatnými obvinenými, pozn.) v rozsahu stoviek strán.

11. Predmetné vyjadrenie najvyššieho súdu zaslal ústavný súd 22. januára 2026 právnomu zástupcovi sťažovateľa s výzvou na vyjadrenie. Na túto výzvu reagoval právny zástupca sťažovateľa podaním doručeným ústavnému súdu 23. januára 2026, v ktorom zdôraznil, že bez ohľadu na počet obvinených osôb súdy pri rozhodovaní o väzbe nič nezbavuje povinnosti posúdiť dôvodnosť trestného stíhania ku každému obvinenému individuálne, a nie všeobecne

a hromadne, ako to urobil najvyšší súd v napadnutom uznesení. Najvyšší súd v napadnutom uznesení neuviedol konkrétne a presne, z čoho vyplýva dôvodnosť trestného stíhania proti sťažovateľovi, a neuviedol to ani sudca pre prípravné konanie, ako ani prokurátor v návrhu na vzatie do väzby, na ktorý najvyšší súd odkázal. Sťažovateľ navyše dodal, že kvôli posúdeniu zákonnosti vedenia trestného stíhania je kompetencia rozhodovať o väzbe zverená práve súdu a tento sa preto nemôže zbaviť zodpovednosti posúdiť zákonnosť trestného stíhania s odkazom na prokurátora. K príkazom sudcov pre prípravné konanie na použitie ITP sťažovateľ uviedol, že s týmito sa súdy prvýkrát oboznámili až v rámci konania o sťažovateľovej žiadosti o prepustenie z väzby z 18. novembra 2025, keď sťažovateľ pred sudcom pre prípravné konanie namietal, že tieto príkazy chýbajú, a sudca pre prípravné konanie si ich následne vyžiadal (čo uvádza aj sám v uznesení sp. zn. 13Tp/36/2025 z 28. novembra 2025, ktorým žiadosť o prepustenie z väzby zamietol). Sťažovateľ následne podal sťažnosť a o tej rozhodol najvyšší súd 17. decembra 2025 a práve pri tomto rozhodovaní mal byť najvyšší súd po prvýkrát oboznámený s predmetnými príkazmi, a nie pri rozhodovaní o prvotnom vzatí sťažovateľa do väzby. Sťažovateľ tu preto videl porušenie svojho práva na kontradiktórnosť konania, pretože tieto príkazy nemali k dispozícii v čase rozhodovania o jeho vzatí do väzby ani jeho obhajoba a ani samotné súdy. Sťažovateľ teda dospel k záveru, že najvyšší súd vo svojom vyjadrení k ústavnej sťažnosti nevyvrátil jeho argumentáciu z ústavnej sťažnosti týkajúcu sa porušenia ním označených práv.

12. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s podaniami účastníkov dospel k názoru, že od ústneho pojednávania nemožno v tomto prípade očakávať ďalšie objasnenie veci.

III.

Posúdenie veci ústavným súdom

13. Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ktorý rozhodol o sťažnosti proti rozhodnutiu o vzatí sťažovateľa do väzby, došlo k porušeniu sťažovateľovho práva na osobnú slobodu [čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, čl. 8 ods. 1, 2 a 5 listiny, čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 3 dohovoru, ako aj čl. 9 ods. 1, 3 a 4 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach].

14. Ústavný súd konštantne judikuje, že väzba je najzávažnejším zásahom do osobnej slobody a do práv obvineného. Keďže ide o najzávažnejší zásah, vyžaduje po celý čas súdnu kontrolu jej ústavnosti a zákonnosti (mutatis mutandis III. ÚS 26/01). Je výsostným právom, ale aj povinnosťou všeobecného súdu skúmať všetky okolnosti spôsobilé vyvrátiť alebo potvrdiť existenciu skutočného verejného záujmu odôvodňujúceho so zreteľom na prezumpciu neviny výnimku z pravidla rešpektovania osobnej slobody a uviesť ich v rozhodnutiach o väzbe (I. ÚS 187/09, rozsudok vo veci Toth proti Rakúsku z 12. 12. 1991, sťažnosť č. 11894/85, bod 67).

15. Každé pozbavenie slobody musí byť „zákonné“, t. j. musí byť vykonané „v súlade s konaním ustanoveným zákonom“, a okrem toho každé opatrenie, ktorým je jednotlivец pozbavený slobody, musí byť zlučiteľné s účelom čl. 17 ústavy, ktorým je ochrana jednotlivca proti svojvôli. Otázka, či je väzba zákonná, má byť vyriešená nielen s poukazom na vnútroštátny zákon, ale aj na znenie dohovoru (m. m. III. ÚS 79/02, III. ÚS 77/05, IV. ÚS 36/2020, IV. ÚS 462/2020, IV. ÚS 176/2021, IV. ÚS 237/2021), s ktorým musí byť v súlade, vrátane všeobecných princípov obsiahnutých v ňom

výslovne alebo implikovane [pozri obdobne napr. rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo veciach Winterwerp proti Holandsku z 24. 10. 1979, séria A, č. 33, s. 19 – 20, bod 45 a Baranowski proti Poľsku z 28. 3. 2000, č. 28358/95, bod 51].

16. Z judikatúry ESLP tiež vyplýva, že súd rozhodujúci o pozbavení slobody nemusí dať odpoveď na každý argument osoby pozbavenej slobody. Tento súd však nesmie ignorovať konkrétne skutočnosti namietané touto osobou, ktoré by mohli spochybnit' existenciu podmienok „zákonnosti“ pozbavenia osobnej slobody (pozri rozsudok vo veci Ilijkov proti Bulharsku z 26. 7. 2001, sťažnosť č. 33977/96, bod 94).

17. Obsahom základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy je ustanovenie, podľa ktorého osobu možno do väzby vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu. Ústavný rámec dopĺňajú ustanovenia dohovoru, konkrétne označený čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru, podľa ktorého nikoho nemožno pozbaviť slobody, pokiaľ sa tak nestane v súlade s konaním ustanoveným zákonom, ak sú oprávnené dôvody domnievať sa, že je potrebné zabrániť osobe v spáchaní trestného činu alebo v úteku po jeho spáchaní, a čl. 5 ods. 4 dohovoru, podľa ktorého každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

18. Z ústavy a rovnako aj z dohovoru vyplýva, že každé obmedzenie osobnej slobody väzbou môže nastať len z dôvodov ustanovených zákonom, a preto úprava obsiahnutá v Trestnom poriadku je integrálnou súčasťou ústavného rámca zaručenej osobnej slobody (II. ÚS 315/06). Obsahom základného práva podľa čl. 17 ods. 5 ústavy je aj oprávnenie trestne stíhanej osoby, aby súd rozhodujúci o jej väzbe skúmal významné skutočnosti za väzbu a proti nej vrátane možnosti nahradiť ju zárukou, sľubom alebo peňažnou zárukou, pričom ak sa rozhodne trestne stíhanú osobu do väzby vziať alebo ju v nej ďalej držať, aby boli takéto rozhodnutia založené na konkrétnych skutočnostiach, a nie na abstraktnej úvahe (IV. ÚS 207/07, III. ÚS 115/08). Z judikatúry ústavného súdu (III. ÚS 417/2011) vyplýva, že pri rozhodovaní o väzbe musia byť súčasne splnené formálne predpoklady väzby, t. j. musí existovať uznesenie o začatí trestného stíhania a uznesenie o vznesení obvinenia, a materiálne predpoklady väzby, t. j. musia existovať skutočnosti osvedčujúce kvalifikované podozrenie, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný a má znaky trestného činu a že sa obvinený trestného činu dopustil, a zároveň musí existovať niektorý z väzobných dôvodov uvedených v § 71 Trestného poriadku.

19. Prvou otázkou, ktorou sa ústavný súd musel zaoberať, je podmienka dôvodnosti podozrenia sťažovateľa zo spáchania trestného činu, ktorý mu je kladený za vinu. V tomto kontexte ale podotýka, že nie je úlohou ústavného súdu v štádiu prípravného konania posudzovať mieru podozrenia sťažovateľa zo spáchania žalovaného trestného činu z pohľadu opodstatnenosti väzby. Pokiaľ by ústavný súd predbežné hodnotenie dôkazov vykonal, atrahoval by si právomoc všeobecných súdov, ktorá mu z hľadiska subsidiarity neprislúcha (III. ÚS 518/2021). Ústavný súd z hľadiska materiálnej podmienky väzby týkajúcej sa dôvodnosti podozrenia zo spáchania trestného činu sťažovateľom v prípravnom konaní môže len posúdiť, či sa najvyšší súd dostatočne vysporiadal s námietkami sťažovateľa v jeho sťažnosti proti uzneseniu, ktorým bol vzatý do väzby (III. ÚS 523/2021).

20. Vo fáze rozhodovania o väzbe pritom nemá dochádzať k vyhodnocovaniu dôkaznej situácie ako pri rozhodovaní vo veci samej a všeobecný súd sa pri rozhodovaní o väzbe nezameriava na hodnotenie dôkazov spôsobom upraveným v § 2 ods. 12 Trestného poriadku. Je však nevyhnutné, aby súd v tejto súvislosti reagoval na zásadné námietky obvineného, ktoré majú potenciál relevantne spochybniť dôvodnosť jeho trestného stíhania. Sudca pre prípravné konanie či súd pri rozhodovaní o väzbe musia v príslušnom štádiu trestného konania skúmať (okrem iného), či má spisbou a prípadnými pred súdom tvrdenými skutočnosťami minimálne pri dostatočne rozumnej miere pravdepodobnosti bez zjavných omylov a nesprávností osvedčenú skutočnosť, že existujú dôvody na podozrenie, že stíhaný skutok spáchal obvinený. Túto okolnosť zisťuje na účel rozhodnutia o osobnej slobode obvineného v ústavou, prípadne Trestným poriadkom predpísanej lehote. Nie je preto jeho úlohou nachádzať ultimatívne závery týkajúce sa dôvodnosti trestného stíhania obvineného (napríklad s výnimkou už spomenutých zjavných omylov alebo nesprávností) alebo uzatvárať, resp. odstraňovať otvorené kolízie či konflikty dôkaznej hodnoty jednotlivých dôkazov. Ak však obvinený adekvátne razantne a dostatočne zrozumiteľne artikuluje svoje výhrady voči dôvodnosti svojho trestného stíhania, pričom táto jeho obrana má rozumnú šancu ovplyvniť jeho postavenie, súd je povinný viesť s obvineným (obhajobou) dialóg a adresne sa s ňou vysporiadať. Ak súd túto podmienku splnenú nemá, musí to rovnako dostatočne vysvetliť. Žiadna z ústavou akceptovateľných možností nepripúšťa obranu obvineného ignorovať, prípadne na túto reagovať argumentačnými skratkami v podobe jednoduchej citácie podmienok väzby v zmysle zákona. Tie totiž síce formálne môžu navodzovať dojem, že súd podmienky väzby skúmal a tieto neaplikoval *contra legem*, neumožňujú však učiniť presvedčivý záver, že tieto neboli aplikované *contra factum*. Kasačnú intervenciu ústavného súdu sú tak spôsobilé vyvolať také rozhodnutia všeobecných súdov, v ktorých na vyčerpávajúcu argumentáciu obvineného príslušný súd reaguje len abstraktne a z jeho rozhodnutia nie je zrozumiteľným a jasným spôsobom čitateľná reakcia na zásadné obhajobné námietky. Tie však, prirodzene, musia byť dostatočne obsahovo kvalifikované a zmysluplne spochybniť niektorý z dôvodov väzby, pričom čím konkrétnejšia je v okolnostiach veci argumentácia sťažovateľa vzťahujúca sa na jednu z materiálnych podmienok väzby, tým konkrétnejšiu odpoveď si vyžaduje. Predpoklad je pritom vždy v prospech prepustenia, nie v prospech obmedzenia osobnej slobody väzbu, pretože väzba predstavuje výnimku z práva na osobnú slobodu (I. ÚS 184/2023).

21. Ústavný súd v prejednávanej veci ale musel konštatovať, že najvyšší súd v napadnutom uznesení iba skopíroval stručné a lakonické konštatovanie prvostupňového súdu, že dôvodnosť podozrenia obvinených zo spáchania trestnej činnosti vyplýva najmä z výpovede utajeného svedka č. 1, z dôkazných prostriedkov zadokumentovaných počas vyšetrovania realizovaného spoločným vyšetrovacím tímom LINEA na území Maďarska a Slovenska, z výsledkov právnej pomoci z Dominikánskej republiky a taktiež výsluchov obvinených [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], ako aj z ďalších listinných dôkazov nachádzajúcich sa v spise. Bez toho, aby rozlišoval medzi jednotlivými obvinenými, ktorí mali pôsobiť na rozličných pozíciách v rámci organizovanej skupiny. Pokiaľ ide o obvinených, ktorí mali mať rôzne postavenie a rozličné úlohy v rámci organizovanej skupiny, nestačí iba exemplifikatívne vymenovať vykonané dôkazy, pretože tieto nemusia byť v rovnakej miere inkriminujúce k všetkým obvineným. Sťažovateľ pritom vo svojej sťažnosti proti prvostupňovému rozhodnutiu konkrétnou argumentáciou spochybňoval, že by akýkoľvek z týchto ako príklad uvedených dôkazov vo vzťahu k nemu zakladal dôvodnosť

podozrenia zo spáchania alebo z účasti na trestnej činnosti. Na tieto jeho námietky ale najvyšší súd v napadnutom uznesení vôbec nereflektoval. Okrem už uvedeného zoznamu dôkazov najvyšší súd v napadnutom uznesení iba dodal, že nebolo pochybením prvostupňového súdu, ak svoje závery oprel o skutočnosti uvedené v návrhu prokurátora v prípade, že sa s nimi stotožnil na základe predloženého spisového materiálu. V tejto situácii bolo podľa najvyššieho súdu nadbytočné opakovať skutkové závery uvedené v uznesení o vznesení obvinenia, ktoré považoval za dostatočne odôvodnené. Ani vo svojom vyjadrení k ústavnej sťažnosti nebol najvyšší súd konkrétnejší, ale iba všeobecne odkázal na uznesenie o vznesení obvinenia v predmetnej veci, ako aj návrh krajskej prokuratúry na vzatie obvinených do väzby. Takýto postup je ale celkom zjavne nedostatočný s ohľadom na ustálenú judikatúru ústavného súdu, podľa ktorej rozhodnutie o väzbe musí byť odôvodnené poukázaním na konkrétne skutočnosti (m. m. I. ÚS 348/2016, II. ÚS 200/2019, I. ÚS 200/2021). Aj keď bol postup prvostupňového súdu ešte udržateľný, následné ignorovanie konkrétnych a vecných námietok, ktoré boli relevantné vo vzťahu k obmedzeniu osobnej slobody sťažovateľa, zo strany druhostupňového súdu rozhodujúceho o sťažnosti sťažovateľa, v tomto prípade nemohlo obstať. Navyše odkazy najvyššieho súdu na uznesenie o vznesení obvinenia a na návrh prokurátora na vzatie do väzby vo vyjadrení k ústavnej sťažnosti nemohli byť spôsobilé napraviť opomenutia v samotnom napadnutom uznesení. Aj z týchto ale iba vyplývalo tvrdenie, že nelegálne aktivity sťažovateľa mali spočívať v zabezpečovaní logistiky zločineckej skupiny, a vyplývali aj z analýzy nasadených informačno-technických prostriedkov bez akejkoľvek bližšej špecifikácie. Ak by sa aj v utajovanej prílohe spisu nachádzali záznamy o použití ITP (ku ktorým mala obhajoba sťažovateľa prístup, pretože na nich odkazovala v rámci svojej argumentácie o nezákonnosti dôkazov, pozn.), ktoré by zakladali podozrenie vo vzťahu k sťažovateľovi, malo napadnuté uznesenie vo vzťahu k sťažovateľovi odkazovať práve na tieto záznamy. V napadnutom uznesení ale absentovala akákoľvek zmienka nad rámec všeobecného exemplifikatívneho výpočtu dôkazov v predmetnom trestnom konaní.

22. Ústavný súd opakuje, že mu v tomto momente neprináleží, aby autoritatívne posudzoval dôvodnosť podozrenia voči sťažovateľovi, a uznáva, že rozhodnutie prvostupňového súdu o väzbe mohlo byť v tomto smere aj všeobecnejšieho charakteru s odkazom na návrh prokurátora na vzatie do väzby, resp. na uznesenie o vznesení obvinenia. Problém identifikoval ústavný súd až v tom, že najvyšší súd v napadnutom uznesení žiadnym spôsobom nereagoval na konkrétne a relevantné námietky sťažovateľa týkajúce sa dôvodnosti podozrenia voči nemu, ktoré v tomto dôsledku boli relevantné aj vo vzťahu k obmedzeniu jeho osobnej slobody. Odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, ktorým tento reagoval na námietky sťažovateľa, sa vyznačovalo takou mierou všeobecnosti, neadresnosti a hypotetickosti, že by mohlo byť základom obmedzenia osobnej slobody neurčitého okruhu obvinených osôb bez jasných a racionálne uchopiteľných dôvodov takého závažného obmedzenia základných práv, a preto bolo práve napadnutým uznesením vo vzťahu ku sťažovateľovi porušené základné právo na osobnú slobodu. Ústavný súd ešte dodáva, že samotná okolnosť, že sa rozhodovalo o väzbe spolu šiestich obvinených, neznamená, že riadne podložené a zdôvodnené dôvodné podozrenie zo spáchania trestnej činnosti k niektorým z nich zakladá bez ďalšieho toto podozrenie aj k ostatným, resp. že ak išlo o viacerých obvinených, stačilo materiálne dôvody väzby založiť aspoň k niektorým.

23. Vzhľadom na okolnosť, že ústavný súd identifikoval porušenie sťažovateľom označených práv už pri posudzovaní prvej materiálnej podmienky väzby (dostatočne dôvodné podozrenie voči

sťažovateľovi), už neskúmal jej ďalšie materiálne podmienky, t. j. existenciu niektorého z dôvodov väzby podľa § 71 ods. 1 Trestného poriadku, resp. splnenia podmienok nahradenia väzby, ktoré sťažovateľ taktiež namietal vo svojej ústavnej sťažnosti, resp. podmienky nahradenia väzby. Bez splnenia tejto prvotnej podmienky je hodnotenie ďalších materiálnych podmienok väzby bezpredmetné. V každom prípade ústavný súd zdôrazňuje, že povinnosť súdov formulovať konkrétne závery k jednotlivým obvineným sa nevzťahuje iba na dôvodnosť podozrenia, ale aj na ďalšie materiálne podmienky väzby.

24. Ústavný súd preto rozhodol, že napadnutým uznesením došlo vo vzťahu k sťažovateľovi k porušeniu základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, čl. 8 ods. 1, 2 a 5 listiny a jeho práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 3 dohovoru, resp. podľa čl. 9 ods. 1, 3 a 4 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach (bod 1 výroku tohto nálezu).

25. Keďže sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti namietal aj zákonnosť vykonaných dôkazov v trestnom konaní (táto námietka tvorila významnú časť argumentácie v jeho ústavnej sťažnosti, pozn.), resp. zákonnosť celého trestného konania, v tomto smere musel ústavný súd (napriek vysloveniu porušenia základného práva na osobnú slobodu, pozn.) konštatovať, že tieto otázky nie sú predmetom rozhodovania o väzbe. Tu ústavný súd v plnej miere súhlasí so záverom najvyššieho súdu v napadnutom uznesení, že prvostupňový súd, ako aj sťažnostný súd sa pri rozhodovaní o väzbe zaoberajú iba materiálnymi a formálnymi podmienkami dôvodov väzby a nehodnotia zákonnosť dôkazov ako takých – toto bude úlohou súdu rozhodujúceho v merite veci.

IV.

Zrušenie rozhodnutia a vrátenie veci na ďalšie konanie

26. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, zakázať pokračovanie v porušovaní základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo ak je to možné, prikázať, aby ten, kto porušil práva alebo slobody podľa odseku 1, obnovil stav pred porušením.

27. Podľa § 133 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd zruší rozhodnutie alebo opatrenie, ktorým boli porušené základné práva a slobody sťažovateľa. Ústavný súd zruší aj iný zásah, ktorým boli porušené základné práva a slobody sťažovateľa, ak to pripúšťa povaha zásahu. Podľa § 133 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže vrátiť vec na ďalšie konanie.

28. V nadväznosti na vyslovenie porušenia práv sťažovateľa ústavný súd napadnuté uznesenie v časti vzťahujúcej sa na sťažovateľa zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie (bod 2 výroku tohto nálezu).

29. Podľa § 134 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd zruší právoplatné rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah a vec vráti na ďalšie konanie, ten, kto vo veci vydal rozhodnutie, rozhodol o opatrení alebo vykonal iný zásah, je povinný vec znova prerokovať a rozhodnúť. V tomto konaní alebo postupe je viazaný právnym názorom ústavného súdu.

V.

Návrh na prepustenie z väzby na slobodu a priznanie finančného zadosťučinenia

30. Sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd prikázal najvyššiemu súdu, aby ho prepustil z väzby na slobodu.

31. K uvedenému návrhu sťažovateľa ústavný súd konštatuje, že príkaz na prepustenie z väzby na slobodu predstavuje výnimočné opatrenie určené pre špecifické a ojedinelé prípady porušenia práv sťažovateľov. O jeden druh takýchto prípadov pôjde, ak sa zrušením napádaného rozhodnutia stráca ústavný titul na držanie vo väzbe – napr. v situácii, keď sa napadnutým rozhodnutím rozhodlo o predĺžení väzby (III. ÚS 128/05, III. ÚS 84/06) alebo ak ide o opätovné porušenie práv obvineného vo väzbe (III. ÚS 295/05, III. ÚS 79/02), prípadne, celkom výnimočne, ak sa „súdne rozhodnutie opiera o dôvod väzby, ktorý v danom čase nemôže existovať“ (III. ÚS 33/2021). Taktiež by jedným z takýchto výnimočných prípadov mohla byť situácia, keď by ústavný súd dospel k záveru o celkom zjavnej neexistencii „dôvodného podozrenia zo spáchania trestného činu“ v konkrétnom prípade, a teda by bola spochybnená samotná dôvodnosť trestného stíhania, v rámci ktorého bola väzba uvalená (I. ÚS 200/2021, II. ÚS 170/2022).

32. Žiadna z uvedených situácií v posudzovanej veci nenastala, a preto ústavný súd návrhu sťažovateľa na prepustenie z väzby nevyhovel (bod 4 výroku tohto nálezu).

33. Podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže priznať sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, ak o to požiadal.

34. Sťažovateľ požiadal o priznanie finančného zadosťučinenia 10 000 eur vo vzťahu k najvyššiemu súdu a 10 000 eur vo vzťahu k špecializovanému súdu.

35. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie. Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia ako náhrady nemajetkovej ujmy prichádza do úvahy predovšetkým vtedy, keď porušenie základného práva alebo slobody už nie je možné napraviť zrušením rozhodnutia alebo opatrenia, resp. uvedením do pôvodného stavu (I. ÚS 15/02, III. ÚS 523/2021). Vzhľadom na zrušenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu a vrátenie veci na ďalšie konanie, ako aj s prihliadnutím na okolnosť, že okrem rozhodnutia o prvotnom vzatí sťažovateľa do väzby rozhodovali súdy už aj o jeho žiadosti o prepustenie z väzby (pričom z podaní sťažovateľa vyplýva, že nebol prepustený, pozn.), ústavný súd návrhu sťažovateľa na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia nevyhovel (bod 4 výroku tohto nálezu).

VI.

Trovy konania

36. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) náhradu trov konania v celkovej sume 1 456,37 eur (bod 3 výroku tohto nálezu).

37. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Sťažovateľovi vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2025 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti ústavnému súdu) a jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2026 (replika sťažovateľa k vyjadreniu najvyššieho súdu). Výšku odmeny a režijného paušálu bolo následne potrebné navýšiť o daň z pridanej hodnoty na celkovú sumu 1 456,37 eur.

38. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je najvyšší súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. februára 2026

Miroslav Duriš
predseda senátu